

ТИМОШПОЛЬСЬКИЙ Володимир Ісаакович

Випускник
енергетичного факультету (1976)

Вчений у галузі теорії, техніки й технології
металургійних процесів, промислових
теплотехнологій, організатор науки,
інженер-теплоенергетик.

*Доктор технічних наук, професор, лауреат
Державної премії Республіки Білорусь.
Заслужений діяч науки Республіки Білорусь*

Народився 14 липня 1954 р. в м. Дніпродзержинську. Великий вплив на формування особистості Володимира Ісааковича мав його батько, Ісаак Семенович Тимошпольський — начальник теплотехнічної лабораторії, згодом — центральної лабораторії металургійної теплотехніки Дніпровського металургійного комбінату ім. Ф. Е. Дзержинського, блискучий інженер-практик, мартенівець, великий знавець і ентузіаст своєї справи та людина колосальної ерудиції, автор понад 30 винаходів і більше 200 раціоналізаторських пропозицій. Ісаак Семенович закінчив Дніпропетровський металургійний інститут у 1949 р., тобто в період, який дав країні цілу плеяду видатних учених-металургів, його товаришами по навчанню були Е. М. Гольдфарб, А. М. Мінаєв, С. І. Аверін, Ю. М. Яковлев. Мав бездоганні знання в галузі технології та теплотехніки металургійного виробництва. У 1963 р. він очолював республіканську міжзаводську школу з переведення мартенівських печей на опалення природним газом.

Батько був для Володимира Ісааковича прикладом для наслідування та безперечним авторитетом у всьому, що не в останню чергу визначило його професійний вибір. Ще одним важливим фактором стала схильність до точних наук: у старших класах В. І. Тимошпольський три роки поспіль ставав переможцем і номінантом міських та обласних олімпіад із математики.

Тому, закінчивши школу, в 1971 р. Володимир Тимошпольський вступив до Дніпродзержинського індустріального інституту за спеціальністю «Промислова теплоенергетика». Як із усмішкою зазначає Володимир Ісаакович, він швидко зрозумів, що вчитися йому не важко, а цікаво та приємно. Улюбленими предметами були вища математика, історія, політекономія, основи

теорії тепло- й масообміну, гідромеханіка й газова динаміка, теплообмін і теплові режими в промислових печах.

В. І. Тимошпольський вважає, що йому випала велика честь навчатися в чудових педагогів: Т. В. Крилової, А. Я. Проскурні, О. Я. Роменського, Б. В. Ляудіса, В. А. Гаранчука. Але доленосною на його життєвому та науковому шляху фігурою став видатний радянський та український учений, теплофізик-механік, д-р техн. наук, проф., на той час завідувач кафедри будівельної механіки, лауреат Міжнародної премії ім. акад. А. В. Ликова, фронтовик і орденоносець Ю. С. Постольник. Юрій Степанович був яскравою, багатогранною, талановитою, самобутньою та цілеспрямованою людиною. Мав неперевершену пам'ять і чудово орієнтувався в найрізноманітніших галузях знань. Саме він прищепив В. І. Тимошпольському любов до теплофізики, навчив терпінню та наполегливості. Володимир Ісаакович вважає, що саме завдяки таланту Ю. С. Постольника наближені аналітичні методи розрахунку в теплофізиці, тепломеханіці й металургії розвиваються та є актуальними й нині.

Володимир Ісаакович щиро вдячний учителю, життя якого трагічно обірвалося, і якому у 2015 р. виповнилося б 90 років, за те, що він навчив мислити й осмислювати, ускладнювати, коли це потрібно, та спрощувати, якщо цього достатньо, бути поблажливим до людської слабкості, пробачати чужі помилки, не соромитися визнавати свої та перепрощувати за них.

У 1976 р. В. І. Тимошпольський із відзнакою закінчив інститут. У 1977 р. без відриву від виробництва вступив до аспірантури кафедри теплотехніки і автоматизації металургійних печей Дніпропетровського металургійного інституту. У 1976–1983 рр. працював інженером, старшим інженером Дніпровського металургійного комбінату ім. Ф. Е. Дзержинсько-

Президент Російської академії наук, акад. В. Є. Фортов у робочому кабінеті В. І. Тимошпольського. 30 жовтня 2007 р.

го, молодшим та старшим науковим співробітником Дніпродзержинського індустріального інституту, в 1983–1988 рр. — старшим науковим співробітником, доцентом, професором Білоруського національного технічного університету. З 1988 до 2003 р. Володимир Ісаакович керував галузевою науково-дослідницькою лабораторією «Проблеми металургійного виробництва», створеною за його ініціативи та безпосередньої участі при Білоруському металургійному заводі та БНТУ. Упродовж 1983–2005 рр. здійснював наукове керівництво проектами з освоєння від першої до п'ятої черги БМЗ. Із 2003 до 2005 р. В. І. Тимошпольський очолював Інститут тепло- та масообміну ім. А. В. Ликова Національної академії наук Білорусі, а упродовж 2004–2008 рр. був заступником голови президії НАН Білорусі.

Володимир Ісаакович Тимошпольський — відомий учений у галузі теплофізики та теплоенергетики, металургійних процесів. Він уперше математично сформулював і вирішив у нелінійній постановці прикладні задачі теорії кристалізації, плавлення, нагрівання, ствердіння, термічної обробки металу, встановив узагальнювальні фактори, що впливають на підвищення ефективності процесів у металургійних переділах плавки, неперервної заливки, нагріву та прокатки. Є засновником білоруської наукової школи в галузі енерго- й ресурсозбереження у високотемпературних теплотехнологіях металургійного й машинобудівного виробництва.

Дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата технічних наук Володимир Тимошпольський захистив у 1982 р., докторську дисертацію — у 1991 р. У 1992 р. йому присвоєне звання професора.

Опублікував понад 600 наукових праць, зокрема 17 монографій, три довідники, дев'ять підручників і навчальних посібників. Підготував трьох докторів і 21 кандидата технічних наук. Отримав понад 30 авторських свідоцтв СРСР і більше 100 патентів Російської Федерації, України та Республіки Білорусь.

Із 1984 р., коли відбувся пуск БМЗ, Володимир Ісаакович Тимошпольський був керівником низки науково-дослідницьких робіт, які стосувалися освоєння нового обладнання та нового складу сталей, інтенсифікації та вдосконалення технологічних процесів виплавки, позапічної обробки, неперервного розливу та нагріву сталі, підвищення якості та створення конкурентної продукції. Брав безпосередню участь у розробці концепції розвитку металургійної галузі Республіки Білорусь, її реформуванні.

Володимир Ісаакович надає великого значення міжнародній співпраці, зокрема розвитку інтеграційних зв'язків між Білоруссю, Україною та Росією. Співпрацює з низкою міжнародних наукових шкіл: у галузі металургійної теплофізики, тепломасообміну, формування злитка, проектування й експлуатації металургійних агрегатів. Наукові розробки В. І. Тимошполь-

ського мають широке практичне застосування, багато з них упроваджені у виробництво на БМЗ, металургійних підприємствах СНД.

Великий внесок зробив Володимир Тимошпольський і в розвиток освітньої сфери Білорусі. У 2000 р. він ініціював відкриття в БНТУ кафедри металургійних технологій, яку очолював до переїзду в Україну у 2008 р. Володимир Ісаакович дбав про підготовку наукових та інженерних кадрів, за його участі в університеті відкрили низку нових спеціальностей.

В. І. Тимошпольський очолював раду із захисту дисертацій БНТУ (1999–2009), науковий семінар у галузі високотемпературних металургійних процесів. Був членом координаційних рад низки цільових державних програм, а також головним редактором видання НАН Білорусі «Инженерно-физический журнал», міжвідомчого збірника наукових праць «Металлургия» Міністерства освіти Білорусі, журналу «Вести НАН Беларуси», членом редколегії міжнародного збірника наукових праць «Металлургическая теплотехника» Національної металургійної академії України.

Лауреат премії Ленінського комсомолу БРСР (1988), Державної премії Республіки Білорусь (1998), премій Національної академії наук Білорусі в галузі науки і техніки (2001) та Міжнародної спілки металургів (2002), Міжнародної премії НАН Білорусі ім. акад. А. В. Ликова — однієї з найпрестижніших наукових нагород в галузі тепло- та масообміну, теплофізики та теплотехніки (2005). Заслужений діяч науки і техніки Республіки Білорусь (2004). За великий особистий внесок у розвиток металургійної промисловості Республіки Білорусь нагороджений орденом Пошани (2001).

Також Володимир Ісаакович Тимошпольський гордий із того, що йому випало бути першим випускником денного відділення сучасного Дніпродзержинського державного технічного університету, який став першим доктором наук і першим почесним професором ДДТУ. Почесний професор Національної металургійної академії України.

Віце-президент РАН, лауреат Нобелівської премії з фізики, акад. Ж. І. Алфьоров у кабінеті директора Інституту тепло- та масообміну ім. А. В. Ликова В. І. Тимошпольського